

GAZETA LWOWSKA

W Poniedziałek

N^{ro}. 41.

11 kwietnia 1820.

Wiadomości krajowe.

Zs Lwowa. — C. K. Rząd krajowy po-
dał do umieszczenia następujący

O k ó l n i k :

Przepisy tyczące się cłowych oświadczeń to-
warów.

Wysoka Kamera nadworna za porozumie-
niem się z C. K. nadworną Kommissyją handlo-
wą wydała w następuności Dekretu swego z
dnia 8. Grudnia 1819 do liczby 41957/4782
zapadłego, względem cłowych Deklaracyi czyli
oświadczeń towarów, następujące przepisy do-
powszebnego zachowania :

1. Przy towarach jednoskowego gatunku
należy to, co w każdej skrzyni albo paczce za-
wierza się, równie iak dotąd przy towarach róż-
nego gatunku działo się, podług wyszczegół-
nionych w taryfie osobnych rubryk w mierze,
liczbie i wadze albo wartości, podług których
opłata cła niszczona być musi, szczegółowo
podawać, a nadto z tych szczegółowych podać
jedno summaryczne oświadczenie.

2. Jeżeli oświadczenie według wagi nastąpić
ma, wtedy iakowe tylko podług wagi Austry-
ackiej ma być oświadczone.

3. Jeżeli z partyy towarów pierwotnem
oświadczeniami i takiemiz paletami opatrzonych,
ozastkowe posyłania zdarzą się, na ówczas we-
dług proporcyy czyli ilości onych, oświadcze-
nia towarów na nowo i to w podwójnych for-
mularzach podane być mają.

4. Z oszczeniem albo niedopełnieniem
ustaw niniejszych idzie ten skutek, że tyczące
się towary do urzędowego z nimi postąpienia
dopuszczone nie będą, wyjąwszy, gdyby w
drogiem punktowiu towary z oświadcze-
niami podług wagi zagranicznej, dylizansem
albo omyślnemi firmami przędzey nadeszły, ni-
żeli Austriacki właściciel temu, co towary po-
syla, wagę Austriacką podać mógł.

5. Rozporządzenia niniejsze otrzymają
mnożono prawną z dniam obwieszczenia.

We Lwowie dnia 30. Stycznia 1820.

(Następują podpisy.)

Z Wiednia dnia 31. Marca. — Dnia
wczorayszego, odbyły się tutaj Dwudzieste
Obrady zgromadzonych Pełnomocników Ga-
binetów Niemieckich, w gmachu C. K. Kancel-
laryi Nadwornej Stann.

C. K. połączona Kancellaryja Nadworna,
mianowała Antoniego Bielawskiego dru-
giego Kommissarza Cyrankowego Galicyjskiego,
rzeczywistym Sekretarzem gubernialnym przy
Rządzie krajowym Galicyjskim, przez wzgląd
długoletniego jego zastug, okazaną zdolności bie-
głość w sprawach Rządowych.

Wiadomości zagraniczne.

Ameryka Hiszpańska.

Wiadomości z Indyi zachodnich u-
mieszczone w gazetach Angielskich zawierają:
iż na wyspę S. Małgorzaty przybyło znnowu
1500 ochotników Irlandzkich, chcących
wnyść w służbę legionów Angielskich będą-
cych pod dowództwem Boliwara. Powstań-
cy zajęli już pod ów czas całe Vice-Królestwo
Nowey - Grenady wyjąwszy Kartaginę,
Mompoti i Santa Martha; ponieważ miesz-
kańcy Prowincyi Popayan położony ku Qui-
to równie powstawszy, swego Gubernatora
Calzada wraz z 400 ludźmi wojska wzięli w
niewolę. Morillo zaymuje w Wenezueli
tylko okolice nadbrzeżne koło Carracas i
Puerto Cabello.

Hiszpania.

Gazeta Paryżka z d. 19. Marca zawiera
wiadomość (potrzebującą jednak potwierdzenia),
iż wedle najnowszych listów urzędowych na-
deszłych do Posa w Paryżu, Król opuścił
Madryt; Jenerał Ballesteros, ze względu
coraz bardziej wzmagaącego się zaburzenia
ludu, miał Królowi doradzić, ażeby rozpuścił
swoie wojsko przybożne a otoczywszy się
gwardyją honorową, złożoną z najznakomitszych
obywateli, udał się do St. Ildefonso i w tym
zamku oczekiwał chwili, w której po zebra-
niu się Stanów (Cortes) będzie Jego Król.

)(

Może mógł wykonać przysięgę przepisaną artykułem 73 Konstytucyi.

Z wiadomością, oprzyjęciu przez Króla Konstytucyi Stanów (Cortes); rozestano na wszystkie strony gonców.

Pomiędzy uwolnionymi z więzienia Inkwizycyi w Madrycie, znajdował się Hrabia Montijo.

Wojska Powstańców i Prowincyje oświadczyły się, iż rządzić się będą prowizorycznie do czasu zwołania Stanów (Cortes).

Monitor i inne gazety Paryżkie z d. 20. z. m., zawierają wiadomości z Madrytu do d. 9. z. m., z których okazuje bez zasadna wieść o przedsięwziętej podróży Króla do S. Ildefonso.

Na d. wspomnianym wyszedł następujący Dekret Królewski;

„Postanowiwszy wyrokiem z d. 7. b. m. zaprzysiądź konstytucyją, ogłoszoną w Kadycie roku 1812 przez powszechne i nadzwyczajne Stany (Cortes), zamiarem jest więc moim złożyć tymczasowie tę przysięgę w ręce Junty, ustanowionej z osób posiadających zaufanie Ludu, dopóki teyże przysięgi nie złożę uroczyście sposobem konstytucyją przepisany przed Stanami (Cortes), których zwołanie nakazałem:

„Członki mające składać tę Juntę są następujące:

Kardynał Bourbon Arcybiskup z Toledo
Prezes;

Jenerał Porucznik D. Francisco Ballesteros Vibe-Prezes;

Biskup Valladolid;

D. Manuel Abady Qneipo;

D. Manuel Lardizabal;

D. Matteo Valdemoros;

D. Vicente Sancho, Pułkownik Inżynierii,

Hrabia de Taboada;

D. Francisco Crespo de Tejada;

D. Bernardo Tarrine;

D. Ignacio Pezuela.“

„Wszystkie rozporządzenia wychodzące od Rządu przekładane być mają aż do zaprowadzenia Stanów (Cortes) przepisanego konstytucyją teyże Juncie, i za porozumieniem się z tą ogłaszane.“

Dan w Pałacu d. 9. Marca 1820.

(Podpisano własnoręcznie przez Króla.)

Gazeta Madrycka z d. 9. zawiera inny Dekret Królewski treści następującej:

„Król mając wzgląd na nieustanne dowody wierności i przychylności ku swojej osobie Jenerała Porucznika Don Francisco

Ballesterosa i jego dosyć znaiome zasługi woyskowe, których tyle dał dowodów Narodziłowi mianuje go naczelnym Wodzem woyska środkowego, na utworzenie którego przestacza obydwie Kastyllyie.“

Wyrokiem z d. 8. Marca rozkazuje Król, aby wszyscy uwięzieni za mniemania lub przestępstwa polityczne natychmiast uwolnieni zostali i pozwala wszystkim Hiszpanom, znajdującym się z takichże samych powodów za granicą powrócić do kraju. Stosowne w tej mierze rozkazy, wydane zostały do Kapitanów jeneralnych dowodzących w pogranicznych Prowincyjach. (Monitor z d. 20. zawiera wiadomienie Posła Hiszpańskiego w Paryżu, że wszyscy Hiszpanie znajdujący się we Francyi obięci tąż kategorią, mogą się do niego zgłaszać o paszporty.)

Dnia 9. wyszło dwie Dworskich gazet; na pierwszej wyrażono ieszcze było: z drukarni Królewskiej; na drugiej wyszły w kilka godzin później: z drukarni Narodowej.

Pod czas, gdy w Madrycie wypuszczono na wolność uwięzionych za mniemania polityczne, inni złoczyńcy chcieli korzystać z tej okoliczności i zrzucić swoje kajdany; rzucili się na strażę, rozbroili je i pozabijali; lecz przyszło na pomoc wojsko, dało ognia do złoczyńców, siedemnastu z nich zabito a inni powrócili do swoich więzień.

Dnia 9. wieczorem rozeszła się wieść w Madrycie, że Lord Wellington przybył incognito, wieść ta, która się wnet bezzasadną okazała sprawiła wiele poruszenia:

Konstytucyją ogłoszoną przez Stany (Cortes) d. 18. Marca 1812 w Kadycie, zawiera 384 artykułów i w wielu miejscach ułożoną jest podług Konstytucyi Francuzkiej z roku 1791. Własności Stanów (Cortes) są następujące: 1.) Przekładają prawa, uchwalają je, wykładają one i w potrzebie odstępnią od nich. 2.) Odbierają przysięgę od Króla, Xiążęcia Asturyi i Rządu. 3.) Rozstrzygają we wszystkich przypadkach i wątpliwościach prawnych, mogących zasęć względem następstwa Tronu. 4.) W przypadkach przewidzianych od Konstytucyi obierają Rejentkę lub Rejenta Państwa i oznaczają zakres sprawowania ich dostojności Królewskiej. 5.) Ogłaszają publiczne nie Xiążęcia Asturyi. 6.) Mianną opiekóna w czasie małoletności Króla. 7.) Przed zatwierdzeniem traktatów, związku zaczepnego, posilkowego, handlowego szczególnego, dają swoje przyzwolenie. 8.) Zezwalają albo odzwaniają wnyćcia obcym woyskom do kraju.

9) Wyroknią względem zaprowadzenia lub uchylenia Władz w ustanowionych przez konstytucyą Sądach, równie zaprowadzają lub znoszą publiczne Urzędy. 10) Oznaczają co-roczenie siłę lądową i morską w czasie pokoju i wojny na przełożenie Króla. 11) Wydają rozporządzenia względem siły lądowej i morskiej, i milicyi krajowej co do wszystkich galezi służby. 12) Mają prawo sprzeciwienia się wydatkom zarządu. 13) Stanowią podatki i daniny od roku do roku. 14) W razie potrzeby robią pożyczki na kredyt Narodowy. 15) Przyzwalają na rozłożenie podatków po Prowincyach. 16) Sprawdzają i potwierdzają użycie publicznego grosza. 17) Stanowią komory i wydają prawa cłowe. 18) Mają dozór nad wszystkimi, co się tycze zarządu, utrzymania lub sprzedazy dóbr Narodowych. 19) Oznaczają wartość, wagę, ilość, napis i nazwisko monety. 20) Oznaczają systemat miar i wag. 21) Mają prawo wzbudzać przemysł wszystkimi sposobami. 22) Układają ogólny plan publicznego oświecenia i dają swoje przyzwolenie na plan wychowania Xiążęcia Asturyi. 23) Przyzwolenie ich potrzebne jest do urzędzeń ogólnych Polieyi i zdrowia. 24) Wolność prasy zostaje pod ich opieką. 25) Mają staranie o osiągnięcie do istotney odpowiedzialności Ministrów i Urzędników. 26) Mają prawo dawać swoje przyzwolenie, lub takowego odmawiać we wszystkich przypadkach i we wszystkich czynnościach oznaczonych konstytucyą. — Konstytucyą z roku 1812 oznacza daley Władzę Królewską iak następuje: Pomimo prawa sankcyionowania i ogłaszania ustaw 1) Król wydaje wyroki, rozporządzenia i udziela instrukcy, które Sądzi za potrzebne do wykonania ustaw. 2) Król czuwa nad szybkim i dokładnem wykonaniem zarządu sprawiedliwości krajowej. 3) Ogłasza wojnę, zawiera i zatwierdza pokój, zdawszy Stanom (Cortes) sprawę ze swoich do tego powodów. 4) Mianuje na wszystkie cywilne i kryminalne Urzędy po przełożeniu właściwym Rady Stanu. 5) Mianuje na wszystkie cywilne i wojskowe stopnie. 6) Na wszystkie Biskupstwa, Probostwa, i t. d., podług przedstawienia Rady Stanu. 7) Rozdaje stopnie zaszczytne i godności wszelkiego rodzaju. 8) Dowodzi siłą lądową i morską i mianuje Jenerałów. 9) Wydaje rozporządzenie siły zbrojney i dzieli ją podług okoliczności. 10) Kiernie interesami dyplomatycznymi i handlowymi z obcemi Mocarstwami, mianuje Postów, Konsulów, i t. d. 11) Kiernie mennicą iak daleko moneta nosi imię i wyobrażenie jego. 12) Sprzeciwia się

użyciu publicznego grosza w każdym wsze-
gólności zarządzie publicznym. 13) Przebacza
winnym, iak daleko niesprzeciwia się to widocz-
nie ustawem. 14) Przekłada Stanom (Cortes) pro-
iektu do prawa, odmiany, które sądzi bydyż poży-
tecznymi i zbawiennymi dla Kraju, aby względem
nich naradzono się podług Konstytucyi. 15) Na
Bulle Papieżkie tyczące się ogólnych urzędzeń,
interessów krajowych, sporów, dacie zezwolenie
lub sprzeciwia się, wezwawszy Stany (Cortes),
Radę Stanu i Naywyższy Trybunał sprawiedli-
wosci. 16) Mianuje i oddala podług swojej
woli Sekretarzów Stanu i Ministrów. — W in-
nych zaś okolicznościach Rządowych, Władza
Królewska ograniczoną jest artykułem 172 kon-
stytucyi. — Król nie może n. p. żenić się bez
zezwoienia Stanów (Cortes), w przeciwnym
żas razie uważany jest iakoby się rzekł Ko-
rony.

Wielka Brytania i Irlandya.

Wiadomość o bezprawiach, które związkowi w Hrabstwie Irlandzkim Westmeath po-
pełniać zaczynał niestety! stwierdziła się.
W nocy z d. 2. na 3. z. m. znaczna liczba
tych nędzników, napadła na trzy domy znako-
mitych osób o trzy mil od Athlone i za-
brała wszystkłą broń. Poczem związkowi ci
udali się ku Shannon Bridge, i tym sposo-
bem po drodze rabowali domy mieszkańców.

Dziennik Hiberniański zawiera wyciąg
z listu pisarzego z Loughrea: „Kraj ten jest
w stanie opłakanym, o czem nie zdają się nic
w Dublinie wiedzieć. Niektórzy z Szlachty
będąc dosyć odważni poprowracali do swoich
posiadłości, odsełali teraz swoje żony i cór-
ki do miast sąsiedzkich, sami zaś zamykają ni-
szą część domów tak, że tylko po drabinie mo-
żna do nich wyyść iakby na wieżę. Wielu
dzierzawców nieznan z osoby, przymuszeni bę-
dąc od Związkowych do złożenia przysięgi,
pospieszyli do swoich panów i opowiadali co
się im wydarzyło; lecz wnet powrócili związ-
kowi i kazali im złożyć przysięgę zwaną (Ba-
linsfad), od tego czasu dzierzawcy ci po-
stepowali już zawsze surowo byli markotni,
zachowywali milczenie i niezawierzali już swoim
panom. Związkowi ci posuwają się w swoich
czynnościach bardzo daleko i tak iakby na-
leżeli do Kommissoryjatu wojennego, wybiera-
ją konie a zajeżdżwszy je zostawiają ich na
los a inne biorą. Skutki tego są takie, że ci
rabusie krążąc noc całą w dzień, nie są wsta-
nie robić hoło-rolu podczas, gdy inni odbiera-
ją owczarom broń a nooną porą zabierają im
trzody. Ztąd roku tożniejszego spodziewać

się nam należy, albo głodu albo otwartego powstania, ponieważ związkowi mają od 2 do 3000 sztuk broni. Często wydarzają się małe potyczki pomiędzy nimi a wojskowymi i przędnikami Policji, przyczem z obu stron giną ludzie lecz o tem niewiedzą w Dublinie. Okrucieństwo dzikie związkowych tak dalece się posuwa, iż znalazłszy niedawno nieszczęśliwego człowieka w domu jego własnym, który potasiennem sposobem powrócił był, rozumiejąc go być szpiegiem obrótnym zamordowali sposobem i przybili go do drzwi własnego jego mieszkania. Słowem okrucieństwo tych związkowych tak jest wyszukane, popełniają oni takie bezprawia, iż wstydzą się za moją ocyzyzną o tych niewidomiach zgrogach."

Francya.

D. 14. Marca było uroczyste nabożeństwo żałobne i pogrzeb zwłok Xiążęcia Berry w przytomności Króla i jego rodziny, wyjąwszy oycę i wdowę zabitego Xiążęcia. Xiężna Angouleme wpadła w mdłości podczas tych obrzędów i musiano ją wynieść. Szufragan Biskup Paryżki P. Quelen miał mowę pogrzebową, w której przypisywał óm śmierć Xiążęcia więcej, tysiącom piorunom zaprawych, aniżeli żelazn zabójcy. Nakonien zakłóczył życzeniem, ażeby wszystkie namiętności i cala nienawiść skończyły się na grobie Xiążęcia.

D. 16. Marca Król odebrał Deputacyę Izby Deputowanych, która uwiadomiła go o przyjętym projekcie do zawieszenia wolności osobistej.

Rząd ma mieć zamiar powiększyć znaczenie korpus żandarmeryi.

Wydawca dziennika Phocéem w Marsylii stawiawszy rehoymię został uwolniony z aresztu.

PP. Foulon i Thiesse, pierwszy wydawca: *Lettres normandes* (listów Normandzkich), drugi autor umieszczonego w tychże artykulu bardzo nieprzystoynego względem święta: porządania przypadającego na d. 22. Stycznia, wskazani zostali przez Sąd Paryżki (*Assis*) większością głosów 7 przeciwko 5 na więzienie miesięczne i zapłacenie kary pieniężnej 4000 franków, ponieważ stali się nieposłuszeńni prawu z d. 19. Stycznia 1825, które święto to obchodzić niekuznie.

Zjednoczone Niderlandy.

Don Candido d'Almeida współpracownik dziennika zachodnio-Flanderzyjskiego aresztowany został na granicy Francuzkiej. —

Posel Hiszpański w Bruxellii oskarżył go z powodu artykułu uwłaczającego włowney ezi Królowi Jego Katolickiej Mości, a Sąd wskazał go na karę pieniężną 5000 Złr. albo sześciomiesięczne więzienie.

Z gazety Niedzielney Echo, wychodzący eo tydzień w Bruxellii, zagrabiano 4 Numera, a Redaktor iey Briałmon jest aresztowany i obwiniony, iż starał się przez rozszerzanie pism wzbudzić niezgodzę i kłótnie pomiędzy mieszkańcami Królestwa.

Tak w Niderlandach, jeden Dziennik po drugim bywa oskarżony, a Sądom nie zbywa na materji tego rodzaju do rozpoznania. Van Meenen aresztowany w Löwen był także Redaktorem a Pauw drpharzem tamczynego dostarczega, którego wszyscy uczestnicy są teraz oskarżeni.

Włochy.

Czwartej Niedzieli postu, poświęcał Jego Świątobliwość Papież przed Mszą złote róże, które poselane bywają Katolickim Monarchom. Poczem udał się Jego Świątobliwość razem z Kardynałami na Mszę, którą odprawił Kardynał Fesch.

Niemcy.

D. 20. z. m. Wiceprezes Sądu wyższego Appellacyjnego Baron Trunbach, umocowany przez Jego Xiążęcą Mość otworzył tegoż roczne posiedzenie zgromadzonych Stanów w Xięstwie Nassauskim.

P. Börne był Redaktorem pisma czasowego pod tytułem: *Wage* i a później *Zeitschwinger*, aresztowany na d. 23. w Frankfurcie a papiery jego zostały opieczętowane.

Prusy.

Z Berlina. — Jego Królewsko Mość wydał do Xiążęcia Kancelerz Stanu następnioy rozkaz gabinetowy:

Uważałem z nieprzyjemnością, że znowni niżsi Urzędnicy w czasie swojego trzędowania, chodzą w sukniach starodawnych Niemieckich, ztąd upoważniam W. Pana do rozporządzenia, ażeby wszyscy Urzednicy zaniechali zupełnie ten niezgrabny strój. Rozumie się samo przez się, że do tego należą Nauczyciele Akademiczni i Szkół. — W. Berlinie d. 9. Marca 1820.

(podpisano) *Frederyk Wilhelm.*"

Powyzszy rozkaz gabinetowy udzielony został przez Xiążęc Kancelerza Stanu wszystkim Ministeryjam dla dalszego ogłoszenia.